

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д-р Тони Богданова Михова
ПН 3.7. „Администрация и управление“
катедра „Индустриален мениджмънт“
Технически университет – София, филиал Пловдив

на дисертационния труд на

маг.ик. Максимс Каимовс

**„Управление на процесите на генериране и
третиране на отпадъци в страните от региона на Балтийско море“**

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.7 „Администрация и управление“ при

Висше училище по сигурност и икономика – Пловдив

Научен ръководител: проф. д.н. Михаил Михайлов

Пловдив

2026

1.Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Целта на европейската политика за управление на отпадъците е намаляване на влиянието им върху околната среда и здравето на хората, както и насърчаване ефективното използване на ресурсите. В тази връзка, управлението на отпадъците може да се разглежда като ключов елемент за постигане на устойчив растеж на европейската икономика. Тези управленски процеси са изключително сложни и предполагат активно участие на централните и местни органи на управление, бизнеса, домакинствата и отделните индивиди. Това предопределя необходимостта от задълбочени научни изследвания по проблематиката.

Смятам, че изследването на въпросите, свързани с управление на процесите на генериране и третиране на отпадъци в страните от региона на Балтийско море е значим и актуален проблем в теоретичен и научно-приложен аспект.

2.Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа въведение, три глави, заключение, библиография, списък с таблиците и фигурите и обхваща 204 страници. Структурата отговаря на целта и поставените за решаване задачи. Литературата съдържа 268 източници от областта на устойчивото развитие и управлението на отпадъците. Използвани са редица данни и аналитични материали, предоставени от статистически бюра и ведомства; доклади, изготвени от властите и международни организации, участващи в описаните процеси, както и резултати, получени от многобройни изследователи, работещи в свързани научни области. Разработката е отлично онагледена и включва 20 фигури и 17 таблици. Използвани са следните методи: литературен обзор, анализ на информация, описателен метод, количествени и качествени методи, статистически методи и други.

Във въведението е обоснована актуалността на изследването, хипотезите, целта, задачите, обекта и предмета, приложените методи, ограниченията на изследването, резултатите, практическата стойност, предложенията за защита.

В теоретичната част, на базата на обстоен литературен преглед са изяснени концепцията за устойчивост и устойчиво развитие, както и основните стълбове на

устойчивото развитие, от гледна точка на регионалното развитие. Въвежда се концепцията за устойчива регионалност като една от подсистемите на устойчивостта. Разглежда се и кръговата икономика като фактор, улесняващ развитието на устойчивостта и нов начин на мислене.

Във втора глава са разгледани концепциите и различните виждания за същността на процесите на генериране и третиране на отпадъци в условията на кръгова икономика. Тази глава съдържа подробно описание на процесите на третиране на отпадъци; посочени са техните предимства и недостатъци. Анализира се прилагането на тези начини за третиране на отпадъци в страните от региона на Балтийско море. Разработеният анализ дава възможност разделянето на страните от региона на различни групи за целите на регресионния анализ.

Трета глава съдържа допълнително обосноваване на разделянето на страните от региона на групи. Представен е анализ на макроикономическите фактори, които оказват влияние върху управлението и преработката на отпадъците в групите страни, което е основа за формулиране на изводи и препоръки, насочени към подобряване на процесите на преработка на отпадъците, прилагани в страните от региона.

В заключението се обобщават резултатите от изследването, представят се констатациите и препоръките.

Обобщавам, че в дисертационния труд са разработени задълбочено анализи на изследваните проблеми, в съответствие с поставените цели и задачи на проучването. Оценявам високо отличната теоретична подготовка на докторанта и изследователските способности, на базата на които формулира конкретни предложения с практически характер.

3. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Открояват се две групи научни приноси, които отразяват постиженията на докторанта : научни и научно-приложни.

Научни приноси:

- нов подход към разглеждането на концепцията за устойчивост и нейните стълбове, както припокриващите се области на тези стълбове, са обяснени от гледна точка на регионалното развитие;
- разработена нова концепция за устойчива регионалност, която се различава значително от идеята за регионална устойчивост по отношение на подхода към регионалното развитие; предлага се определение на въведената концепция;
- определени са макроикономическите показатели, които имат приоритетно значение за процесите на генериране и третиране на отпадъци, като инструмент за управление на третирането на отпадъци чрез регулиране и администриране на тези показатели.

Научно-приложни:

- проведено изследване в две групи държави: стари пазарни икономики (група I – Дания, Германия, Финландия и Швеция) и нови пазарни икономики (група II – Естония, Латвия, Литва и Полша) относно процесите на генериране и третиране на отпадъците;
- формулиране на конкретни прероръки с висока степен на приложимост към отговорните страни за подобряване управлението на процесите на генериране и третиране на отпадъците в страните от региона на Балтийско море.

Получените резултати от проведеното изследване могат да послужат за повишаване ефективността на управлението на процесите на генериране и третиране на отпадъците. Могат да бъдат използвани от Министерството на околната среда и регионалното развитие, Министерството на икономиката, Министерството на социалното благосъстояние, Министерството на здравеопазването, както и от бизнеса, и нестопанските организации.

4. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка с дисертационния труд са публикувани три самостоятелни статии. Приемам всички публикации като пряко свързани с дисертационната работа. Те обобщават и публикуват съществени проблеми и резултати от изследванията в дисертационната работа.

5. Оценка на автореферата

Представеният автореферат на дисертационния труд е в обем от 47 страници. В него са отразени целите и задачите на изследването, акцентите на отделните глави на дисертационния труд, както и приносите на автора. Авторефератът е разработен в съответствие с изискванията за изготвянето му и отразява основните резултати и приноси на дисертационния труд.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Проектът за дисертационен труд е завършено научно изследване, с изпълнена цел и решени задачи, съдържащ оригинални научни резултати.

Нямам критични бележки. Направените две препоръки при предварителното обсъждане на дисертационния труд са изпълнени от докторанта.

Въпрос: Каква е вашата оценка за нагласите и капацитета на отговорните участници в управление на процесите за генериране и обработка на отпадъците за изпълнение на формулираните препоръки?

7. Заключение

Предложеният за защита дисертационен труд на **маг.ик. Максимс Каимовс** е в съответствие с нормите на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и правилниците на Академията по национална и информационна сигурност.

Разработката представлява завършено изследване с определени научни и научно-приложни резултати и отговаря на изискванията за получаване на образователна и научна степен „доктор”.

Отчитайки постигнатите научни и научно-приложни резултати в дисертационния труд, изпълнението на националните наукометрични критерии и успешната научно-изследователска дейност на докторантката, давам своята **положителна оценка** на

дисертационния труд на тема „Управление на процесите на генериране и третиране на отпадъци в страните от региона на Балтийско море“.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за присъждане на маг.ик. Максимс Каимовс образователната и научната степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

Рецензент:

(проф.д-р Тони Михова)

14.01. 2026

Пловдив